

جعبه ابزاری برای فیلم ساز

چگونه با بودجه‌ی اندک فیلمی حرفه‌ای بسازیم؟

جیسن جی. توماریک
مترجم: لیدا کاووسی

فهرست

پیش‌گفتار ۲۰

درس اول: سیر تکوین ۲۲

فصل ۱: فیلم‌نامه ۲۵

مقدمه ۲۵

نگارش فیلم‌نامه‌ی خودتان ۲۶

بسط ایده ۲۶

فضای کارتان را آماده کنید ۳۰

مقدمه‌ای بسازید ۳۰

مرحله‌ی اول: داستانی یا غیرداستانی ۳۰

مرحله‌ی دوم: ژانر ۳۱

مرحله‌ی سوم: قالب ۳۱

مرحله‌ی چهارم: نوع پیرنگ ۳۳

انتخاب مطلب ۳۴

همکاری با نویسندگان دیگر ۳۵

ساختار داستان ۳۶

پیرنگ اصلی ۳۶

کنش یک ۳۶

کنش دو ۳۷

۱۳۰	یافتن جایی برای آزمون
۱۳۱	جذب بازیگران برای آزمون
۱۳۳	کار با مؤسسات بازیگری
۱۳۳	چطور باید آزمون گرفت
۱۳۳	آزمون اول
۱۳۶	مونولوگ‌ها
۱۳۷	فرم آزمون بازیگری
۱۳۸	آزمون دوم
۱۳۹	آزمون سوم
۱۴۰	فعالیت
۱۴۰	پرسش‌ها
۱۴۰	بعد از آزمون‌ها
۱۴۱	نشانه‌های هشدار در آزمون

فصل ۸: گروه فیلم‌سازی ۱۴۵

۱۴۵	مقدمه
۱۴۵	پست‌های اعضای گروه
۱۴۶	تهیه‌کنندگان
۱۴۷	بخش تولید
۱۴۹	مدیر فیلم‌برداری و اعضای گروه فیلم‌برداری
۱۵۲	بخش تجهیزات مکانیکی
۱۵۳	بخش تجهیزات الکتریکی
۱۵۳	بخش هنری
۱۵۴	بخش اثاثیه‌ی صحنه
۱۵۵	بخش گریم و آرایش مو
۱۵۵	بخش البسه
۱۵۵	بخش صدا
۱۵۶	بخش بدل‌کاران / جلوه‌های ویژه
۱۵۶	بخش حمل و نقل
۱۵۶	پس از تولید
۱۵۷	چگونگی استخدام عوامل
۱۵۷	ساختار گروه عوامل
۱۵۹	ساختار گروهی بسیار کوچک از عوامل
۱۶۱	ساختار گروه عوامل پایه
۱۶۱	یافتن عوامل حائز شرایط
۱۶۴	پرداخت دستمزد اعضای گروه
۱۶۴	پول

۸۸	گام ۳: تعیین تعداد روزهای فیلم‌برداری
۹۱	برگه‌ی تفکیک صحنه
۹۲	برگه‌ی تفکیک
۹۳	گام ۴: تدوین برنامه‌ی روزانه
۹۸	گام ۵: نهایی‌سازی زمان‌بندی
۹۸	گام ۶: طی دوره‌ی تولید
۹۸	فهرست اطلاعات تماس
۹۹	برگه‌های فراخوانی

فصل ۵: بیمه ۱۰۳

۱۰۳	مقدمه
۱۰۳	انواع بیمه
۱۰۴	بیمه‌ی جامع مسئولیت
۱۰۴	بیمه‌ی بازیگران
۱۰۴	بیمه‌ی نوار ویدئو و فیلم
۱۰۴	بیمه‌ی تجهیزات
۱۰۴	جبران خسارات وارد شده به کارگران
۱۰۴	بیمه‌ی خطاها و حذف‌ها
۱۰۵	واقعاً به چه نیاز دارید؟
۱۰۷	بیمه‌نامه

فصل ۶: لوکیشن‌ها ۱۰۹

۱۰۹	مقدمه
۱۱۰	یافتن لوکیشن
۱۱۳	نکاتی برای انتخاب لوکیشن
۱۱۶	لوکیشن‌هایی که نباید برگزید
۱۱۶	کسب مجوز کاربرد لوکیشن
۱۱۷	روابط اجتماعی
۱۱۷	مجوزها
۱۱۸	کار کردن در اجتماعات
۱۱۸	فعالیت
۱۱۹	اصول رفتاری فیلم‌سازان
۱۲۰	نهادهای فیلم‌سازی
۱۲۸	طی زمان تولید

فصل ۷: آزمون بازیگران ۱۲۹

۱۲۹	مقدمه
-----	-------

۴۲۸ دوره موسیقی
۴۲۸ آهنگ‌های موقت
۴۲۹ کار با میدی
۴۳۰ انجام موسیقی فیلم
۴۳۱ فعالیت‌ها
۴۳۱ مواد اولیه
۴۳۱ فعالیت ۱
۴۳۱ تبادل نظر
۴۳۱ فعالیت ۲

فصل پنجم: توزیع ۴۳۲

فصل ۲۳: توزیع ۴۳۵

۴۳۵ مقدمه
۴۳۷ توزیع خارجی
۴۳۹ توزیع داخلی
۴۳۹ طبقه‌بندی توزیع
۴۴۰ جذب توزیع کنندگان
۴۴۲ پرداخت
۴۴۳ اقلام قابل تحویل
۴۴۵ جشنواره‌های سینمایی
۴۴۶ توزیع شخصی
۴۴۹ اکران شخصی
۴۵۰ مطالب مطبوعاتی

۳۹۲ اصلاح رنگ
۳۹۲ عناوین و گرافیک
۳۹۳ فشرده‌سازی
۳۹۵ تیتراژها

فصل ۲۰: جلوه‌های ویژه ۳۹۷

۳۹۷ مقدمه
۳۹۷ ترکیب
۳۹۹ کروماکی
۴۰۱ انیمیشن سه‌بعدی
۴۰۵

فصل ۲۱: صدای پس از تولید ۴۰۷

۴۰۷ مقدمه
۴۰۷ نوارهای صوتی پنج‌گانه
۴۰۸ نوار ۱- نوار دیالوگ
۴۰۸ ای‌دی‌آر
۴۰۸ نوار ۲- نوار فولی
۴۱۰ نوار صدای حرکات
۴۱۰ نوار صدای پا
۴۱۱ جزئیات
۴۱۱ نوار ۳- نوار صدای محیط
۴۱۲ طنین اتاق
۴۱۲ صداهای لوکیشن
۴۱۳ نوار ۴- نوار جلوه‌های صوتی
۴۱۴ نوار ۵- نوار موسیقی
۴۱۴ میکس کردن صدا
۴۱۴ نوارهای موسیقی و جلوه‌های صوتی
۴۱۸

فصل ۲۲: موسیقی ۴۱۹

۴۱۹ مقدمه
۴۱۹ موسیقی موجود
۴۲۱ استفاده از موسیقی تحت حمایت قانون حق اثر
۴۲۳ لوپ‌های موسیقی
۴۲۴ نوشتن موسیقی اریجینال
۴۲۵ یافتن آهنگساز
۴۲۵ کار با آهنگساز
۴۲۶ نشانه‌گذاری فیلم
۴۲۷

فصل ۱ فیلم نامه

مقدمه

فیلم نامه نقشه‌ی کلی داستان است و دیالوگ‌ها، حرکات شخصیت‌ها، و شرح صحنه‌ها را شامل می‌شود. ضرب‌المثلی قدیمی می‌گوید: «اگر روی کاغذ نیامده باشد، روی صحنه هم نخواهد آمد.»

هر فیلم خوبی بر اساس فیلم‌نامه‌ای خوب تهیه می‌شود و اگر داستان تأثیرگذار،

گیرا و باورپذیر نباشد، بودجه‌ی زیاد، تسلط بازیگران، انفجارهای عالی توی فیلم، یا جلوه‌های ویژه‌ی پویای آن هیچ اهمیتی نخواهد داشت. بوده‌اند فیلم‌های پرهزینه‌ای که به دلیل فیلم‌نامه‌های ضعیف‌شان با شکست مواجه شده‌اند و کم پیش آمده که از فیلم‌نامه‌ای بد فیلمی خوب ساخته شده باشد. نوشتن فیلم‌نامه مهارتی است که یادگیری‌اش زمان می‌برد و مستلزم انضباط فراوان و درک ساختار داستان، روانشناسی، دینامیک انسانی، و ضرباهنگ است.

نوشتن فیلم‌نامه نه فقط مهم‌ترین وجه ساخت هر

فیلم، که ارزان‌ترین بخش آن است. در حالی که استودیوهای فیلم‌سازی هالیوود صدها

میلیون دلار صرف جلوه‌های دیجیتالی، بازیگران بزرگ، انفجارها و تعقیب و گریز با اتومبیل می‌کنند، مواد مورد استفاده در نگارش فیلم‌نامه می‌تواند چیزی جز خودکار و کاغذ نباشد. موادی که تنها چند دلار قیمت دارند.

برای شروع نگارش فیلم‌نامه‌ای بی‌نقص سه راه می‌توانید در پیش بگیرید: می‌توانید خودتان فیلم‌نامه را بنویسید، می‌توانید امتیاز فیلم‌نامه‌ای را که قبلاً نوشته شده از نویسنده‌ی آن بگیرید، یا می‌توانید نویسنده‌ای را به نوشتن فیلم‌نامه‌تان بگمارید. در این فصل، به این سه روش نگاهی خواهیم انداخت و به شما خواهیم گفت که بهترین روش برای تولید فیلم‌تان کدام یک می‌تواند باشد.

نگارش فیلم‌نامه‌ی خودتان بسط ایده

اساس هر فیلم خوب فیلم‌نامه‌ای خوب است. اساس هر فیلم‌نامه‌ی خوب داستانی خوب است. اساس هر داستان خوب، فکر خوب، تحقیق و توانایی در بسط ایده به محصولی است که از نظر تجاری قابل قبول باشد و تماشاگران مایل به دیدن آن باشند. پیش از این که تصمیم بگیرید چند سال را صرف کار بر پروژه‌ای کنید، مهم است که از همان ابتدا هدف از تولید اثر را بدانید. آیا می‌خواهید تنها برای هنر فیلم بسازید، چنان که فیلم مذکور کشف دیدگاه و سبک شما باشد، یا شاید می‌خواهید فرایند فیلم‌سازی را بیاموزید؟ یا در صددید که فیلمی به‌لحاظ تجاری قابل قبول بسازید که امکان فروش آن باشد و سودی از آن حاصل شود؟

برخلاف تصور بسیاری از فیلم‌سازان، این دو انتخاب تقریباً همیشه با هم در تضادند. اغلب فیلم‌هایی که با اهداف تجاری ساخته می‌شوند متکی بر فرمولی درآمدزا و تثبیت‌شده‌اند که اساساً برای جذب بیش‌ترین تعداد تماشاگر ممکن طراحی شده است. از آن‌جا که بودجه‌ی تبلیغات برای اغلب فیلم‌های هالیوود به‌طور چشمگیری بالاتر از بودجه‌ی ساخت فیلم است، صنعت سینما ناچار است تا حد ممکن بلیت‌های بیش‌تری بفروشد تا نه فقط هزینه‌های تولید و بازاریابی، بلکه هزینه‌های فیلم‌هایی را نیز پوشش دهد که نتوانسته‌اند هزینه‌های اولیه‌شان را جبران کنند. متأسفانه این تجاری‌سازی موجب ایجاد تبعیض علیه فیلم‌های هنری‌ای شده است که برای تماشاگران کم‌تری به نمایش درمی‌آیند و باعث شده است این آثار، در بهترین شرایط، تنها در سالن‌های هنری محلی و جشنواره‌های کوچک سینمایی به نمایش درآیند.

ساخت فیلم مستلزم صرف وقت و پول فراوان است، پس داستانی را که می‌خواهید روایت کنید هوشمندانه برگزینید. با دقت در نظر بگیرید که می‌خواهید فیلم‌تان برای‌تان چه کار کند:

■ **آیا می‌خواهید فیلم‌تان پول در بیاورد؟** پس مفهومی را بر اساس فرمول استاندارد صنعت سینما بسط دهید، بازیگرانی را که باب بازارند به کار بگیرید،

با اعتبار به کلتسی^۱ را با جدیت اعمال کنید و پذیرای هزینه‌ی کلان برای تولید اثرتان باشید. ■ **آیا می‌خواهید برای کسب تجربه‌ی آموزشی فیلم بسازید؟** اگر می‌خواهید فیلم‌سازی یاد بگیرید یا مهارت‌تان را تمرین کنید، فیلم کوتاهی بسازید و بدانید سرمایه‌ای که صرف کرده‌اید باز نخواهد گشت.

■ **آیا می‌خواهید اثری هنری بسازید؟** تولید فیلمی هنری که قراردادهای سنتی هالیوود را نقض کند مخاطره‌آمیز است، زیرا توزیع‌کنندگان از فیلم‌هایی که نتوانند در دوره‌شان به اسانی برای تماشاگران توضیح دهند سر باز می‌زنند. اغلب فیلم‌های هنری اگر برای توزیع برگزیده شوند در نهایت به سالن‌های کوچک هنری و احتمالاً اسپکه‌ی پخش ویدئویی خانگی راه می‌یابند و در این صورت، شانس کسب سود برای‌شان اندک است.

یادداشت کارگردان

(مانی را به یاد می‌آورم که ایده‌ی فیلم **زمان دوباره** به ذهنم خطور کرد. داشتم با همکارم باب نال^۲ (که بعداً فیلم‌نامه را با هم نوشتیم) حرف می‌زدم و او ایده‌ی داستانی را داد که در آن مردی از زندان می‌گریزد و در هنگام فرار ناگهان و به شیوه‌ای رازآلود خود را وسط گندم‌زاری وسیع و افشایی می‌بیند. حتی بقیه‌ی ایده‌ی مطرح‌شده را به یاد نمی‌آورم. تنها چیزی که به یاد دارم این است که سکانس مذکور چنان مرا مجذوب کرد که در راه بازگشت به خانه نمی‌توانستم از فکر کردن به مردی که در میانه‌ی گندم‌زار ایستاده بود خودداری کنم. بنابراین، آن شب داستانی نوشتم که تقریباً اساس **زمان دوباره** شد. به محض وقوع الهام، داستان تقریباً خودش را نوشت.

فردای آن روز، وقتی به باب تلفن زدم، او از ایده‌ام بسیار هیجان‌زده شد و با اشتیاق پذیرفت که در نوشتن فیلم‌نامه به من کمک کند. به این ترتیب، بعد از سه روز، نخستین پیش‌نویس ۳۵ صفحه‌ای‌مان آماده شد.

پیش‌تر هرگز به ساختن فیلمی درباره‌ی دهه‌ی ۱۹۵۰ فکر نکرده بودم اما وقتی الهام رخ داد، دانستم که **زمان دوباره** همان قصه‌ای است که می‌خواستم تعریفش کنم. نمی‌دانم از کجا؛ فقط می‌دانستم. دریافته‌ام که الهام گرفتن واقعاً دشوار نیست. فقط باید راحت بنشینید، زندگی کنید و منتظر باشید تا خودش به سراغ‌تان بیاید.

وقتی فکری برای بسط داستان به ذهن‌تان خطور می‌کند، هرچه می‌دانید بنویسید. بهترین توصیه‌ای که به من شد این بود که هرچه دیده‌ام، هرچه تجربه کرده‌ام، هر چه در زندگی گذرانده‌ام بنویسم. آدم چطور می‌تواند بی‌آن‌که هرگز ازدواج کرده باشد داستانی موثق درباره‌ی شادی‌ها و مشکلات ازدواج بنویسد؟ قبول دارم که شاید شیوه‌ی تعامل زوج‌های متأهل را دیده باشید، اما این تجربه مشابه تجربه‌ی زندگی متأهلی نیست. اگر نویسنده‌ای هرگز عاشق نشده باشد، چطور می‌تواند یک داستان عاشقانه‌ی واقعی بنویسد که با مخاطب ارتباط برقرار کند؟ نوشتن درباره‌ی عشق،

1. three-act structure

2. Bob Noll